

**Recenze publikace ŠÁMAL, P., GRÍVNA, T., BOHUSLAV, L., NOVOTNÝ, O.,
HERCZEG, J., VANDUCHOVÁ, M. a kol. *Trestní právo hmotné*. 9. vydání.
Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, 1204 s.**

JUDr. František Púry, Ph.D.,
předseda trestního kolegia Nejvyššího soudu

Recenzovanou publikaci vydalo nakladatelství Wolters Kluwer ČR počátkem roku 2022 a vychází z právního stavu a judikatury k 1. lednu tohoto roku. Jde již o 9. vydání osvědčené učebnice trestního práva hmotného určené především pro posluchače právnických fakult univerzit v České republice. Učebnici zpracoval autorský kolektiv pod vedením našeho předního odborníka v oboru trestního práva, profesora Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, bývalého dlouholetého soudce Nejvyššího soudu a jeho předsedy a nyní soudce Ústavního soudu prof. JUDr. Pavla Šámala, Ph.D. Kromě dřívějších členů katedry trestního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy (bohužel již zemřelých prof. JUDr. Ota Novotného, CSc., doc. JUDr. Mgr. Jiřího Herczega, Ph.D., JUDr. Adolfa Dolenského, CSc., a JUDr. Marie Vanduchové, CSc.) jsou autory jednotlivých kapitol převážně pedagogové nyní působící na této katedře, z nichž jsou mnozí i praktikujícími právníky jako soudci nebo advokáti (např. prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., prof. JUDr. Bc. Tomáš Grívna, Ph.D., JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D., JUDr. Rudolf Vokoun, CSc., JUDr. Jiří Krupička, Ph.D., JUDr. Radek Šmerda, Ph.D.), a doplňují je ostatní autoři (prof. JUDr. PhDr. Michal Tomášek, DrSc., JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D., JUDr. Stanislav Rizman).

Recenzovaná publikace navazuje na osvědčené předchozí vydání téže učebnice a v jednom společném svazku obsahuje – jak je již obvyklé – výklad obecné části (díl první) i zvláštní části (díl druhý) trestního práva hmotného. Obě části jsou celkem logicky rozčleněny na jednotlivé kapitoly, v nichž je systematicky zpracována problematika trestního práva hmotného od obecných otázek až po zvláštnosti jednotlivých skutkových podstat trestných činů. V závěru je pak obsáhlý seznam literatury, a to jak základních pramenů včetně cizojazyčných, tak i literatury týkající se jednotlivých kapitol učebnice. Nechybí ani podrobný věcný rejstřík, který usnadňuje orientaci v poměrně rozsáhlém textu.

V obecné části učebnice je po úvodních kapitolách (I. až III.), zabývajících se pojmem trestního práva, jeho prameny a působností, podán v dalších kapitolách (VI. až XIII.) podrobný výklad základů trestní odpovědnosti zahrnující všechny obvyklé instituty (pojem trestného činu, jednotlivé znaky skutkové podstaty, okolnosti vylučující protiprávnost, vývojová stadia trestné činnosti, trestná součinnost, souběh trestných činů a zánik trestní odpovědnosti). Následují kapitoly (XIV. až XVIII.) týkající se trestněprávních sankcí a nechybí ani kapitoly věnované trestnímu právu mladistvých (XIX.) a trestní odpovědnosti právnických osob (XX.). Zvláštní část učebnice pak v jednotlivých kapitolách (I. až XIII.) obsahuje výklad zaměřený na jednotlivé trestné činy, a to v souladu se systematickou zvláštní části trestního zákoníku (hlavy I. až XIII.) počínaje trestnými činy proti životu a zdraví až po trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy. Nespornou předností učebnice v této části je to, že každá kapitola má i obecný úvod, v němž jsou shrnuty základní společné otázky a pojmy k jednotlivým skupinám trestných činů.

Učebnice obsahuje podrobný a velmi fundovaný výklad všech základních institutů trestního práva hmotného, v němž se projevují bohaté pedagogické zkušenosti autorů i jejich praktická erudice. Texty každé z kapitol jsou velmi srozumitelné jak pro studenty právnických fakult, tak pro další zájemce o trestní právo hmotné a opírají se o bohatou publikovanou a zčásti i nepublikovanou judikaturu. Již tradiční předností recenzované učebnice je velké množství příkladů a jejich řešení, a to téměř u každé z kapitol obecné i zvláštní části. Podobně lze ocenit několik tabulek, které ve vhodných případech zvyšují přehlednost výkladů.

Pokud bych měl něco vytknout recenzované publikaci, tak jsou to jen určité drobnosti. Tak např. je ke škodě věci, že učebnice vydaná v roce 2022 uvádí na s. 344 statistický přehled ukládaných druhů trestů v České republice jen do roku 2016, nebo ačkoli text vychází z právního stavu k 1. 1. 2022, na s. 938 odkazuje na již zrušený zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, který byl s účinností už od 1. 1. 2021 nahrazen novým zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech.

Celkově však lze recenzovanou učebnici hodnotit velmi pozitivně a je možné ji doporučit nejen studentům právnických fakult univerzit, ale též praktickým právníkům působícím v oboru trestního práva (soudcům, advokátům, státním zástupcům, policejním orgánům) a ostatním zájemcům o trestní právo hmotné.

29. dubna 2022

JUDr. František Púry, Ph.D.